

4

Moskova temaslarını, iki ülke arasındaki sınırlar ve ticaretle ilgili bir takım anlaşmaların yapılması izlemiştir. (Şimdi, İspanya İç Savaşı, Nyon Konferansı ve İsmet İnönü'nün başbakanlıktan ayrılması gibi birbirileriyle ilişkili görünen olayları, ^{n. anlaşılmış} kronolojik sıraya bakmaksızın erteleyerek bu yıl içindeki başka bazı gelişmelere değinmek istiyorum.)

SSCB, Ağustos'taki İzmir Fuarına bermutad katılmıştır. 20 Eylülde de Dolmabahçe Sarayında toplanan İkinci Türk Tarih Kongresine, Sovyet Rusya Bilimler Akademisi Asbaşkanı Gubkin bir kutlama ve başarı dileme telgrafı göndermiştir. 9 Ekimde de yapımı SB'nce üstlenilen Nazilli Kombinası Atatürk, İnönü, Çakmak ve başbakan vekili Bayar'ın huzurlarıyla işletmeye açılmıştır. 29 Ekimde TC'nin 14'üncü, 7 Kasımda da Sovyet Devriminin 20'nci yıldönümleri dolayısıyla cumhurbaşkanları, başbakanlar ve dışişleri bakanları düzeyinde tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

17 Kasımda ise **Ulus** gazetesi, 1933'te çıkan "Ziraî Türkiye" adlı 907 büyük sayfalık Rusça "tamamı dilimize de tercüme edilmiş ve fakat henüz basılmamış olan eser"den bir parça yayımlamıştır.⁶

JSPANYA'DAKİ İÇ SAVAŞ

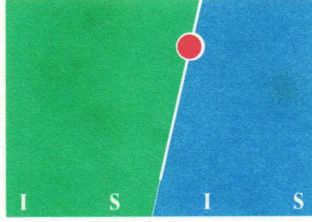
İspanya İç Savaşı'na gelince, daha geçen yılın sonlarında, Fatay (Falih Rifki Atay) **Ulus**'taki "Fıkra"sında, bu olayla ilgili olarak şunları yazmaktaydı: "Komünist Rusya bizim müttefikimizdir: Biri Leninist biri Kemalist, işte iki barışçı iktidar! Komünizmle Nasyonalizm arasında işte bir sarsılmaz dostluk! Fakat bizim nasyonalizmimiz, hiçbir faşizme benzemez; biz hürriyetçileriz. Harp düşmanlarıyız."

⁶ Prof. Jukovski 1925-27 arasında üç yıl yardımcıları ve bir Türk uzmanla birlikte Anadolu'da inceleme gezileri yapmış, tarım ürünlerinden onbin örnek alıp Sovyetler Birliği'ndeki çeşitli istasyonlarda denetmiştir. İncelemelerine 50 Sovyet bilgini katılmıştır. "Henüz" yayımlanmayan Türkçe çeviriyi, rahmetli Şevket Süreyya Aydemir yapmıştı.

Trofim Denisoviç Lysenko'nun Stalin tarafından da onaylanan ideolojik-genetik kuramları 1930'lu yılların sonlarında bu alana egemen oluncaya kadar, Sovyet biyolojisi ve tarımbilimi ileri bir düzeydeydi. Bizdeyse, aynı sıralarda Türk Tarih Tezi ve Güneş Dil Teorisi başını alıp yürüyordu. Örneğin bknz. Prof. Âfet, "Köylüler Arasında," **Ulus**, 29 Ekim 1937. Ankara civarındaki Peçenek köylerini gezen yazar şöyle demektedir: "Hepsi ile bir günlük tanışma neticesi kırk yıllık ahbap olmuştuk. Bu beraberlik ve kan dayanışması ırk birliğinden başka ne ile temin olunur? Irk birliği insanları birleştiren en büyük âmildir."

(Ayrıca bknz. Cumh., 15 Mayıs 1933.)

dn. 6'ın
2. paragrafı!

ŞS Aydınlar, 21 Aralık 1936 tarihinde Tan gazetesinde "Köy İyasetimizde Dönüm Noktası" başlıklı makalesiyle başlayan, tarım sorunlarına ilişkin bir dizi yazısını aynı gazetede yayımlamıştır: 1937 yılı başlarında

4 Ocak - "Devletin Ucuza Satış İyaseti Karşısında,"

10 Ocak - "Orta Yarılda modern bir köyün nümunesi: Ankara Orman Çiftliği,"

"Anadoluda Bin Köyün - Plânlı Köy İktisadiyeti,"

17 Ocak - "

24 Ocak - "Stiller Makinalaşması,"

31 Ocak - "Ormanlaştıran Türkiye'den yedik Türkiye'ye - Orman Sanayisini Tahvilde Meclisimiz,"

28 Şubat - "Türkiye'de Köyleri Birleştirmek hareketi."

Yazar daha sonraki aylarda başka iletişim sorunlarına değinen makaleler yazmıştır:

14 Mart - "Gesim Gevizi, Hayat Pakahlığı,"

28 Mart - "Dünya Ekonomisinin İktisaf Yolları ve Ana hatları,"

12 Nisan - "Serbest Piyasada Yerleşen Fiat Spekülasyonu."